

RTU studiju kurss "Izvēles modulis "Garīgās attīstības traucējumi": Bērnu ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izglītošana"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0654
Nosaukums	Izvēles modulis "Garīgās attīstības traucējumi": Bērnu ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izglītošana
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Dina Bethere - Doktors, Profesors Aija Tereško - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 9.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss ir paredzēts profesionālās bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" studējošiem. Studiju kursa ietvaros tiek dota iespēja studentiem veidot izpratni par speciālās pedagoģijas pamatnostādņēm, jēdzieniem, izpētes pamatprincipiem un to nozīmi izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem attīstībā un mācību procesa nodrošināšanā. Topošie skolotāji apgūs nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences, lai varētu sekmīgi strādāt ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem, nodrošinot diferencētu un kompetenču pieejā balstītu mācību procesu, atbilstoši katra izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācību rezultātiem.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis: sniegt studentiem teorētiskos un praktiskos priekšstatus par speciālās didaktikas pamatnostādņēm, jēdzieniem, pamatprincipiem, speciālās izglītības saturu, tā apguves, organizācijas, mācību procesa īpatnībām darbā ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. Uzdevumi: 1. Izpētīt, analizēt un veidot izpratni par skolotāja darba didaktisko sistēmu (mācību programmas, standarts, mācību metožu un līdzekļu izvēle, mācību stundas plānošana, vērtēšana u.c.) darbā ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. 2. Apgūt un pārzināt izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem psihisko procesu darbības īpatnības un to korekcijas iespējas pedagoģiskā darba organizēšanā. 3. Apgūt praktiskās iemaņas mācību stundu plānošanā, izmantojot atbilstošus mācību līdzekļus, metodes, darba formas darbā ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. 4. Apgūt individuālo izglītības plānu izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izstrādes principus. 5. Apgūt praktiskās iemaņas izglītojamo izvērtēšanai, vērtēšanas kritēriju izstrādei.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Mācību priekšmetu paraugprogrammas izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. Izpētīt un izvērtēt mācību priekšmetu programmu saturu, veikt to analīzi. Prast pielāgot mācību programmu saturu izglītojamiem ar ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. 2. Mācību metodes, paņēmieni un darba formas izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem mācību stundās. Izpētīt un analizēt mācību metožu, paņēmieni un darba formu izmantošanu mācību stundās. 3. Mācību līdzekļu izvēle mācību stundās ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. Izpētīt un analizēt mācību līdzekļu izvēli un izmantošanu mācību stundās. Izstrādāt mācību līdzekli, atbilstoši izglītojamā veselības stāvoklim, attīstības īpatnībām, prasmēm un spējām. 4. Izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izvērtēšana. Izpētīt un analizēt izvērtēšanas sistēmu. Izstrādāt izvērtēšanas kritērijus. 5. Mācību stundas plānošana. Izstrādāt mācību stundas plānu izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem, izmantojot atbilstošas mācību metodes un mācību līdzekļus, ņemot vērā attīstības līmeni, prasmes, spējas, veselības stāvokli. 6. Individuālo izglītības plānu izstrāde. Izstrādāt individuālo izglītības plānu.

Literatūra	<p>Obligātā/Obligatory:</p> <p>1.Čapkeviča O. (2008). Bērnu ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem audzināšana un apmācība: lekciju materiāli. 2. papild. izd. - Rēzekne: AR</p> <p>2.Ed. Florian. (2007). The sage handbook of special education. (LUB IZPB)</p> <p>3.Freimanis I. (2007). Ieskats speciālās skolas darbā. Rīga: IU RAKA</p> <p>4.Gay G. (2018). Culturally responsive teaching: theory, research and practice (Multicultural education series). New York: Teachers College Press.</p> <p>5.Liepiņa S. (2008). Speciālā psiholoģija. Rīga: Raka</p> <p>6.Landrāte E., Tūbele S. (2011). Autisms un saskarsme: saskarsmes veidošanās process speciālās skolas skolēniem ar autismu. Rīga: RaKa</p> <p>7.Ķlaviņa L., Pavloviča G. (2016). Dzīvesprasmju apmācība personām ar garīgās attīstības traucējumiem: metodiskais līdzeklis. Rīga: Aisma, profesionālās pilnveides un supervīzijas centrs</p> <p>Papildu/Additional:</p> <p>1.ĒSF projekta "Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide" sagatavotie metodiskie materiāli. www.visc.gov.lv</p> <p>2.Methodiskie ieteikumi individuālā izglītības programmas apguves plāna sastādīšanai un īstenošanai. www.visc.gov.lv</p> <p>3.Zamskis H. (2007). Speciālās pedagoģijas vēsture: bērnu ar garīgās attīstības traucējumiem izpētes, audzināšanas un mācīšanas vēsture no senajiem laikiem līdz 20. gadsimta vidum. Rīga: RaKa</p>
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par mācību procesu 7 mācību jomās. Zināšanas speciālajā pedagoģijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem pedagoģiski psiholoģiskais raksturojums. Izziņas procesu attīstības īpatnības (domāšana, uzmanība, atmiņa, sajūtas, uztvere, iztēle, runa). Emocionālās un gribas sfēras attīstības īpatnības (emocijas, griba, saskarsme).	19	24	6	33
2. Izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izpētes svarīgākie pamatprincipi. Kompleksā pieeja izglītojamā izpētei. Vispusības un vienotības princips (izglītojamā darbība, izziņas procesu attīstība, uzvedība u.c.)	12	16	4	26
3. Izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem korekcijas darba didaktiskie principi. Apmācības pieejamības princips. Sistemātiskuma un atkārtošanas princips. Individuālās pieejas princips. Apmācības praktiskās virzības princips. Sociālo saišu paplašināšanas princips. Iekļaujošās apmācības princips.	12	16	4	26
4. Mācību procesa organizācijas īpatnības dažādās mācību stundās izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem. Mācību procesa mērķis un uzdevumi. Individualizēta un diferencēta mācību procesa organizācija. Mācību metodes, paņēmieni. Mācību līdzekļu atlase un izmantošana. Nepieciešamie pielāgojumi. Mācību stundas darba organizācija. Lasīšanas, rakstīšanas, runāšanas, klausīšanās apguves īpatnības.	32	56	14	70
5. Vērtēšana izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem un vairākiem attīstības traucējumiem. Vērtēšanas didaktiskie aspekti. Sasniedzamie mācību rezultāti, to izvērtēšanas sistēma.	12	16	4	26
6. Izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem individuālo izglītības plānu izstrāde.	12	16	4	26
Kopā:	99	144	36	207

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>ZINĀŠANAS:</p> <p>1.Izprot speciālās pedagoģijas pamatnostādnes, jēdzienus, izpētes pamatprincipus un to nozīmi izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem attīstībā un mācību procesa nodrošināšanā, lieto atbilstošu terminoloģiju.</p> <p>2.Pārzina izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem psihisko procesu darbības īpatnības un to korekcijas iespējas pedagoģiskā darba organizēšanā.</p> <p>3.Izprot mācību metožu un darba formu pielietojumu mācību stundās visās izglītības jomās izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem, nodrošinot individualizētu un diferencētu mācību procesu.</p>	<p>Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde.</p> <p>Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</p>
<p>4.Pārzina mācību stundu vadīšanas metodiku visās izglītības jomās izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem.</p> <p>5.Pārzina individuālo izglītības plānu izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem izstrādes principus.</p> <p>6.Pārzina izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem sasniegumu vērtēšanas sistēmu.</p> <p>7.Ir izpratne par pedagogam nepieciešamajām kompetencēm un personiskajām īpašībām, strādājot ar izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem.</p>	<p>Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde.</p> <p>Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</p>

<p>PRASMES: 1. Spēj individuāli vai sadarbībā ar kolēģiem visās izglītības jomās plānot izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem mācību procesu, izvirzot diferencētus sasniedzamos rezultātus, izvēloties atbilstošas metodes, paņēmienus, mācību līdzekļus. 2. Spēj identificēt pedagoģiskajā procesā izglītojamā ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem individuālās attīstības un mācīšanās vajadzības, noteikt grūtības un šķēršļus mācībās. 3. Prot izstrādāt individuālo izglītības plānu atbilstoši izglītojamā ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem speciālajām vajadzībām. 4. Prot atlasīt un pielietot pētījumos balstītus pedagoģiskos paņēmienus darbā ar izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem.</p>	<p>Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</p>
<p>KOMPETENCE: 1. Spēj veidot emocionāli un fiziski drošu izglītojamā ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu vidi. 2. Spēj integrēt kursā gūtās zināšanas un prasmes praktiskā darbībā, piedāvājot izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem attīstības traucējumiem uz individualizāciju vērstu, diferencētu mācību procesu (mācību metodes, paņēmieni, mācību līdzekļi u.c.). 3. Spēj argumentēti aizstāvēt savu viedokli prezentācijās un diskusijās, plānot, īstenot un izvērtēt savu profesionālo pilnveidi.</p>	<p>Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgie darbi.	30
Semināri (prezentācija).	30
Eksāmena darba izpilde.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	9.0	49.0	50.0	0.0		*	